

Θέμα : Παρατηρήσεις για βασικές επιλογές του νομοσχεδίου του Υπουργείου της Δικαιοσύνης

1. Οι περισσότερες από τις βασικές ρυθμίσεις του νομοσχεδίου αντιμετωπίζουν με εύστοχο τρόπο ζητήματα που απασχολούν από μακρού τη Δικαιοσύνη. Χρήσιμο θα ήταν πάντως να ληφθούν υπόψη ορισμένες επιμέρους παρατηρήσεις, ώστε αφενός να προληφθούν ενδεχόμενες αιτιάσεις αντισυνταγματικότητας και αφετέρου να αποφευχθούν περιττές τριβές και εντάσεις.

α) Στο *άρθρο 1* του σχεδίου, όπου προβλέπεται η ενοποίηση της δικαιοδοσίας των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων με τη κατάργηση των ειρηνοδικείων θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν τα εξής σημεία :

i) Η μετατροπή των θέσεων των ειρηνοδικών σε θέσεις πρωτοδικών και αντεισαγγελέων πρωτοδικών ενδέχεται να δημιουργήσει ζήτημα συνταγματικότητας, εάν αυτή εκληφθεί ως “μετάταξη” που αποκλείεται κατά το άρθρο 88 παρ. 6 Συντ. Το ζήτημα, ανεξάρτητα από την ορθότητα μίας ανάλογης προσέγγισης, είναι πιθανόν να ανακύψει ενόψει και της ύπαρξης παρεμφερούς κρίσης του ΣτΕ. Σε Πρακτικό της Ολομέλειας του ΣτΕ είχε θεωρηθεί ανάλογη μεταβολή ως αποκλειόμενη συνταγματικά μετάταξη.

ii) Η ρύθμιση συνδέεται και με ορισμένα ζητήματα ουσίας. Έτσι, κατά τη μετατροπή των ειρηνοδικών σε πρωτοδικές πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε αφενός να αποφευχθεί η υπερφόρτωση της επετηρίδας και αφετέρου να εξασφαλισθεί ότι δεν θα διακοπεί ή δεν θα περιορισθεί αισθητά ο διορισμός νέων πρωτοδικών από τη Σχολή Δικαστών.

β) Στο *ίδιο* άρθρο του νομοσχεδίου (άρθρο 1 παρ. 20) είναι βέβαιο ότι θα αμφισβητηθεί από συνταγματική άποψη (άρθρο 26 Συντ.) η ευχέρεια που έχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης για τον χρόνο θέσης του σε ισχύ. Ορθό θα ήταν να προβλεφθεί ρητά ο χρόνος αυτός στο κείμενο του νόμου.

γ) Στο *άρθρο 2* η αύξηση του αριθμού των ενόρκων στα μεικτά ορκωτά δικαστήρια, εκτιμάται ότι, χωρίς μία γενικότερη μεταρρύθμιση του θεσμού, θα προκαλέσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία τους.

δ) Στο *άρθρο 4* η πρόβλεψη αποκλειστικής αρμοδιότητας του Υπουργού για την κοινοποίηση των εγγράφων που αφορούν μεταβολές στην υπηρεσιακή κατάσταση των δικαστικών λειτουργών μπορεί να θεωρηθεί ότι περιγράφει τη σχετική αρμοδιότητα των δικαστικών συμβουλίων (άρθρο 90 παρ. 1 Συντ.).

ε) Στο *άρθρο 5* η διατύπωση της ρύθμισης για την εποπτεία του Υπουργού επί της εισαγγελικής αρχής πρέπει να μην αφήνει περιθώρια παρανόησης, π.χ. ότι ισοδυναμεί με δυνατότητά του ακόμη και να παύει την ήδη ασκηθείσα δίωξη εγκλημάτων.

στ) Στο *άρθρο 36* η παράγραφος 2 για την υποχρέωση του εισηγητή του ΣτΕ να καταθέτει την έκθεσή του πέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο ενδέχεται να αποβεί ατελέσφορη, αφού μπορεί να οδηγεί σε διαδοχικές αναβολές των υποθέσεων.

η) Στο *άρθρο 44 παρ. 1* η πρόβλεψη “δικαστικοποίησης”, και μάλιστα σε σημαντική έκταση, διοικητικών υπαλλήλων δεν φαίνεται να συνάδει με το χαρακτήρα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως ανωτάτου δικαστηρίου (άρθρο 98 Συντ.)

Αθήνα, 25 Αυγούστου 1998